

ภูมิอากาศจังหวัดสงขลา

ขนาดและที่ตั้ง

สงขลาเป็นจังหวัดชายทะเลตั้งอยู่ทางภาคใต้ฝั่งตะวันออกของประเทศไทย ตั้งอยู่ประมาณที่ละติจูด 6.3° ถึง 7.9° เหนือ ลองจิจูด 100.1° ถึง 101.1° ตะวันออก มีเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ 7,393 ตารางกิโลเมตร อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครประมาณ 950 กิโลเมตร

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	จังหวัดนครศรีธรรมราชและพัทลุง
ทิศใต้	ติดต่อกับ	จังหวัดปัตตานี ยะลาและประเทศมาเลเซีย
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	อ่าวไทย
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	จังหวัดพัทลุงและสตูล

ลักษณะภูมิประเทศ

พื้นที่ทางเหนือส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม ทางตะวันออกเป็นที่ราบริมทะเล ทางใต้เป็นที่ราบสูง ป่าและภูเขา ค่อย ๆ ลาดเทไปทางทะเลสาบสงขลา เหมาะแก่การทำเกษตรกรรม ซึ่งแบ่งบริเวณนี้ได้เป็น 3 บริเวณ คือ

1. บริเวณทะเลสาบสงขลา ทางทิศเหนือที่อำเภอสทิงพระและอำเภอรโนด เป็นที่ราบลุ่มเหมาะแก่การทำนาและพืชพันธุ์อื่น ๆ
2. บริเวณทะเลนอก พื้นที่เป็นที่ราบเหมาะแก่การปลูกมะพร้าวและต้นสน พื้นที่ซึ่งห่างจากทะเลไปเป็นที่ราบลุ่มเหมาะแก่การทำนา ได้แก่อำเภอสทิงพระ ระโนด เทพา จะนะ และอำเภอเมือง
3. บริเวณที่ประกอบด้วยเนินเขาและภูเขา พื้นที่เป็นดินเหนียวปนทรายและลูกรัง มีลำน้ำไหลผ่านหลายสาย มีป่าไม้ยางพารา มีการปลูกผลไม้เป็นแห่งๆ บริเวณดังกล่าวได้แก่อำเภोजะนะ เทพา รัตภูมิ นาทวี และสะบ้าย้อย

ลักษณะอากาศทั่วไป

จังหวัดสงขลาอยู่ภายใต้อิทธิพลของมรสุมที่พัดประจำเป็นฤดูกาล 2 ชนิดคือ ฤดูมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งเป็นลมจากทิศตะวันตกเฉียงใต้ ที่พัดเอามวลอากาศชื้นจากมหาสมุทรอินเดียมาสู่ประเทศไทยระหว่างกลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม หรือในช่วงฤดูฝน ทำให้จังหวัดสงขลา มีฝนชุกทั่วไป ส่วนมรสุมอีกชนิดหนึ่งคือมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งเป็นลมจากทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ที่พัดเอามวลอากาศเย็นและแห้งจากประเทศจีนมาสู่ประเทศไทยระหว่างกลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ทำให้จังหวัดสงขลา มีอากาศเย็นลงและมีฝนชุกต่อเนื่องอีกระยะหนึ่ง เนื่องจากมรสุมนี้พัดพามวลอากาศชื้นจากอ่าวไทยมาปะทะชายฝั่งบริเวณพื้นที่ราบชายฝั่งทะเลด้านตะวันออก ซึ่งเป็นด้านรับลมจึงมีปริมาณฝนมากกว่าพื้นที่ด้านตะวันตก โดยเฉพาะในเดือนพฤศจิกายนและธันวาคม

ฤดูกาล

เนื่องจากจังหวัดสงขลาตั้งอยู่ในภาคใต้ ซึ่งเป็นเขตละติจูดต่ำและอยู่ติดกับทะเล ลักษณะอากาศในแต่ละฤดูกาลจึงไม่แตกต่างกันมากนัก เมื่อพิจารณาตามลักษณะอากาศของประเทศไทยแล้วสามารถแบ่งออกเป็น 3 ฤดูกาลดังนี้

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม ซึ่งเป็นช่วงเปลี่ยนฤดูมรสุม ระยะนี้เป็นช่วงว่างของลมมรสุม ทำให้มีอากาศร้อนอบอ้าวทั่วไปโดยเฉพาะเดือนมีนาคมถึงเดือนพฤษภาคมเป็นช่วงที่มีอากาศร้อนกว่าช่วงอื่น เดือนที่มีอากาศร้อนที่สุดคือเดือนเมษายน แต่จังหวัดสงขลาอยู่ใกล้ทะเลจึงไม่ร้อนมากนัก เพราะได้รับกระแสลมและไอน้ำทำให้อากาศคลายความร้อนลงไปมาก

ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม ซึ่งเป็นช่วงที่มีมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดปกคลุมประเทศไทยกับมีร่องความกดอากาศต่ำพาดผ่านเป็นระยะ ๆ ต่อจากนั้นจนถึงเดือนพฤศจิกายน เป็นระยะที่ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดปกคลุมประเทศไทย จังหวัดสงขลาจะยังคงมีฝนชุกต่อเนื่องจนถึงเดือนธันวาคม

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึงเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งเป็นฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดปกคลุมประเทศไทย เมื่อมรสุมนี้พัดปกคลุมเต็มที่อุณหภูมิจะลดลงและมีอากาศเย็นเป็นครั้งคราว โดยอุณหภูมิจะลดลงต่ำสุดในเดือนธันวาคมและมกราคม อย่างไรก็ตามสภาวะอากาศในช่วงฤดูหนาวของจังหวัดสงขลาไม่หนาวเย็นมากเท่ากับจังหวัดที่อยู่ในบริเวณประเทศไทยตอนบน

อุณหภูมิ

จากสภาพภูมิประเทศ สงขลาเป็นจังหวัดที่อยู่ติดกับทะเล อุณหภูมิระหว่างฤดูกาลและกลางวันกลางคืนจึงไม่แตกต่างกันมากนัก โดยอุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปีประมาณ 27.9 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ยตลอดปีประมาณ 31.5 องศาเซลเซียส และอุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ยตลอดปีประมาณ 24.8 องศาเซลเซียส เดือนที่มีอากาศร้อนอบอ้าวที่สุดคือเดือนเมษายน อุณหภูมิสูงที่สุดที่เคยตรวจวัดได้คือ 40.3 องศาเซลเซียส เมื่อวันที่ 27 เมษายน 2559 ที่สถานีตรวจอากาศสะเดา และอุณหภูมิต่ำที่สุดที่เคยตรวจวัดได้คือ 13.7 องศาเซลเซียสเมื่อวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2557 ที่สถานีอากาศการเกษตรคองหงส์ อ.หาดใหญ่

ฝน

จังหวัดสงขลา มีฝนชุกตลอดปี เนื่องจากอิทธิพลของมรสุมตะวันตกเฉียงใต้และมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ โดยเฉพาะตั้งแต่เดือนพฤษภาคมเป็นต้นไปจนถึงเดือนธันวาคม ส่วนตอนต้นปีตั้งแต่เดือนมกราคมฝนจะลดลงเป็นลำดับ จนถึงช่วงระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ถึงเมษายนจะเป็นช่วงที่มีฝนน้อย ปริมาณฝนบริเวณอำเภอเมืองเฉลี่ยตลอดปีประมาณ 2066.7 มิลลิเมตร มีฝนตกประมาณ 162 วัน เดือนที่มีฝนตกมากที่สุดคือเดือนพฤศจิกายน มีฝนเฉลี่ยประมาณ 545.9 มิลลิเมตรและมีฝนตกประมาณ 23 วัน ปริมาณฝนสูงที่สุดที่เคยตรวจวัดได้ใน 24 ชั่วโมง 521.8 มิลลิเมตร เมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ.2548

พายุหมุนเขตร้อน

พายุหมุนเขตร้อนที่ทำความกระแทกกระเทือนให้กับจังหวัดสงขลาส่วนมากมีตั้งแต่ครึ่งหลังของเดือนตุลาคมเป็นต้นไป จนถึงเดือนธันวาคม เพราะในช่วงดังกล่าวพายุมีโอกาสที่จะเคลื่อนเข้าสู่จังหวัดนี้และก่อให้เกิดผลกระทบโดยตรง (อย่างไรก็ตามเคยมีพายุที่เคลื่อนเข้ามาในเดือนเมษายน 1 ลูก ในปี พ.ศ.2504)

จากสถิติในคาบ 66 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2494 – 2559 ปรากฏว่ามีพายุเคลื่อนจากอ่าวไทยและเคลื่อนผ่านจังหวัดสงขลา จำนวน 11 ลูก ส่วนใหญ่มีกำลังแรงเป็นพายุดีเปรสชันเนื่องจากสภาพภูมิประเทศที่เป็นชายฝั่งทะเลเป็นแนวยาวติดต่ออ่าวไทย จำนวน 8 ลูก ในเดือนเมษายน 1 ลูก (2504) เดือนตุลาคม 3 ลูก (2509, 2512, 2514) เดือนพฤศจิกายน 1 ลูก (2553) และเดือนธันวาคม 3 ลูก (2507, 2508, 2509) เป็นพายุโซนร้อน 2 ลูก ในเดือนพฤศจิกายน (2511) และเดือนธันวาคม (2517) และพายุไต้ฝุ่น 1 ลูกในเดือนธันวาคม (2536)

จังหวัดนี้จึงมีโอกาสได้รับผลกระทบและมีความเสียหายอย่างมากมาย ทั้งจากกระแสลมและฝนที่ตกหนักมากจนเกิดอุทกภัยเป็นบริเวณกว้าง เช่นพายุไต้ฝุ่น “แมนนี” ช่วงวันที่ 15 – 16 ธันวาคม 2536 นอกจากนั้นในปี 2543 ได้มีหย่อมความกดอากาศต่ำกำลังแรงเคลื่อนตัวผ่านภาคใต้ตอนกลาง ทำให้เกิดฝนตกหนักหลายพื้นที่ มีน้ำท่วมฉับพลันและน้ำท่วมรุนแรงในเขตเทศบาลหาดใหญ่ ส่งผลให้เกิดความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินของราษฎรเป็นจำนวนมาก

ที่ตั้งศูนย์อุตุนิยมวิทยาภาคใต้ฝั่งตะวันออก จังหวัดสงขลา

สภาวะอากาศที่จัดทำขึ้นทั้งหมดนี้ ได้มาจากผลการตรวจของศูนย์อุตุนิยมวิทยาภาคใต้ฝั่งตะวันออก จังหวัดสงขลา ซึ่งทำการตรวจสอบสารประกอบอุตุนิยมวิทยาต่าง ๆ วันละ 8 เวลา คือเวลา 01.00, 04.00, 07.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 และ 22.00 น.แล้วส่งรายงานผลการตรวจไปยังกรมอุตุนิยมวิทยาเพื่อรวบรวมและจัดทำข้อมูลสถิติต่อไป

ศูนย์อุตุนิยมวิทยาภาคใต้ฝั่งตะวันออก จังหวัดสงขลา ตั้งอยู่ในเขต อ.เมือง จ.สงขลา 90000 (โทรศัพท์ 074 314715) หรือที่ละติจูด 07 องศา 12 ลิปดาเหนือ และลองจิจูด 100 องศา 36 ลิปดาตะวันออก อยู่สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง 5 เมตร

สถานีตรวจอากาศหาดใหญ่ ตั้งอยู่ในเขต อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา 90115 (โทรศัพท์ 074 211426) มีที่ทำการอยู่ในท่าอากาศยานหาดใหญ่ หรือที่ละติจูด 06 องศา 55 ลิปดาเหนือ และลองจิจูด 100 องศา 26 ลิปดาตะวันออก อยู่สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง 27 เมตร

สถานีตรวจอากาศอุทกสะเดา ตั้งอยู่ในเขต อ.สะเดา จ.สงขลา 90170 (โทรศัพท์ 074 318045) มีที่ทำการอยู่ในอำเภอสะเดา หรือที่ละติจูด 06 องศา 47 ลิปดา 53.0 ฟลิปดาเหนือ และลองจิจูด 100 องศา 23 ลิปดา 26.0 ฟลิปดา ตะวันออก อยู่สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง 25 เมตร

สถานีตรวจอากาศเกษตรคองหษ์ ตั้งอยู่ในเขต อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา 90110 มีที่ทำการอยู่ในอำเภอคองหษ์ หรือที่ละติจูด 07 องศา 0 ลิปดาเหนือ และลองจิจูด 100 องศา 30 ลิปดาตะวันออก อยู่สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง 7 เมตร

-
- หมายเหตุ
- สถิติภูมิอากาศที่เป็นค่าเฉลี่ยใช้ข้อมูล คาบ 30 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2524 – 2553
  - สถิติภูมิอากาศที่มีค่าเป็นที่สุดใช้ข้อมูล ตั้งแต่ พ.ศ. 2494 – 2559

ศูนย์ภูมิอากาศ สำนักพัฒนาอุตุนิยมวิทยา
กรมอุตุนิยมวิทยา
มิถุนายน 2560